



Institut for Menneskerettigheder  
Att. direktør Morten Kjærum  
Strandgade 56  
1401 København K

Ministeren

Dato: 07.06.2006  
J.nr.: 2006/307-108

Kære

Tak for dit brev af 10. januar 2006 vedlagt instituttets uopfordrede notat vedrørende aftale om indfødsret af 8. december 2005.

Jeg vil gerne starte med at slå fast, at jeg har meget stor respekt for det arbejde, som du og dine medarbejdere udfører på instituttet, og at dette arbejde følges med interesse. Jeg har endvidere stor respekt for den interesse, som I udviser over for nye initiativer, aftaler o.a. på udlændingeområdet, herunder også indfødsretsområdet.

Om baggrunden for udarbejdelsen af notatet er det oplyst, at den nye aftale om indfødsret er af væsentlig betydning for mange herboende udlændinges retstilling, at den er indgået for lukkede døre uden forudgående debat i Folketinget og uden høring af interesseorganisationer eller andre med særlig viden på området, og at den rejser en række menneskeretlige og statsborgerretlige spørgsmål.

Notatet indeholder kommentarer til de enkelte bestemmelser i retningslinjerne, som er nye eller skærpede, herunder de nye regler om kriminalitet og selvforsørgelse, de skærpede krav til dansk kundskaber, en indskrænkning af dispensationsbestemmelsen samt indførelsen af en særlig indfødsretsprøve.

Endelig indeholder notatet instituttets samlede vurdering af de nye krav samt forslag til ændringer af aftalen.

Jeg kan oplyse, at kompetencen til at beslutte, hvem der kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, er tillagt Folketinget. Det følger af grundlovens § 44, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov. Bestemmelsen indebærer, at det til enhver tid siddende Folketing bestemmer, hvilke betingelser ansøgere om dansk indfødsret skal opfylde, for at indfødsret kan meddeles. Bestemmelsen indebærer endvidere, at meddelelse af indfødsret skal ske i form af optagelse med navns nævnelse på et lovforslag, som efterfølgende vedtages af et flertal i Folketinget.

Det er dermed et flertal i Folketinget, der i overensstemmelse med grundlovens § 44 fastlægger de retningslinjer, som Integrationsministeriet administrerer efter.

Retningslinjerne fremgår derfor alene af en aftale indgået mellem regeringspartierne, Venstre og Det Konservative Folkeparti, og Dansk Folkeparti. Aftalen er optrykt som bilag til cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 om nye retningslinjer for naturalisation.

Jeg kan endvidere oplyse, at baggrunden for at ændre den hidtil gældende indfødsretsaftale var et ønske mellem aftalepartierne om at revurdere de krav, som vi stiller til de, der ønsker at blive danske statsborgere.

Vi har med aftalen ønsket at signalere, hvor stor betydning vi tillægger det at kunne tale, læse og forstå dansk samt evnen og viljen til at begå sig i det danske samfund.

Regeringen mener, at det må være rimelige krav at stille, at ansøgere om indfødsret kan begå sig i det danske samfund, at de er i stand til at klare sig selv økonomisk, og at de ikke har begået alvorlige forbrydelser.

En anden begrundelse for at ændre den hidtil gældende aftale var et ønske om, at retningslinjerne i videre omfang kom til at afspejle den gældende praksis, således at ansøgere om dansk indfødsret ikke gives falske forhåbninger og en ikke eksisterende mulighed for erhvervelse af indfødsret.

Jeg vil i det følgende kommentere de bemærkninger, som fremgår af instituttets notat i relation til de enkelte bestemmelser i retningslinjerne. Herudover vil jeg afslutningsvis kommentere instituttets samlede vurdering og anbefalinger.

#### *De nye regler om kriminalitet*

Jeg kan oplyse, at baggrunden for at ændre og stramme op på retningslinjernes bestemmelser om kriminalitet dels har været den øgede fokus på bekæmpelse af terror, som der generelt er enighed om at tage afstand fra. Det har været et ønske fra aftalepartiernes side klart at melde ud, at vi ikke ønsker personer, der har forbrudt sig mod statens sikkerhed, som danske statsborgere.

Det har endvidere været et ønske fra aftalepartiernes side at signalere, at ansøgere, der har begået så alvorlige forbrydelser, at de er idømt ubetinget frihedsstraf i 1½ år eller derover, ikke skal have mulighed for at få dansk indfødsret.

Angående den skærpede bestemmelse i retningslinjernes § 19, stk. 2, anføres det i notatet blandt andet, at det følger af artikel 6, stk. 3, i Den Europæiske Konvention om Statsborgerret (EKS), at personer med lovligt og fast ophold i en stat skal have mulighed for at blive naturaliserede, og at bestemmelsen tillader staterne at fastsætte betingelser for naturalisation, herunder at der højst kan kræves fast ophold i en periode på 10 år, før en ansøgning kan indgives. Den forklarende rapport til EKS bidrager til forståelsen af, hvilke andre betingelser staterne kan stille, idet det anføres, at staterne kan stille andre rimelige betingelser, særligt i relation til integration.

Regeringen er af den klare opfattelse, at det er et rimeligt krav at stille, at ansøgere om dansk indfødsret ikke har begået alvorlige forbrydelser. Jeg mener derfor ikke, at bestemmelsen er i strid med internationale konventioner på området.

For så vidt angår ændringen af bestemmelsen i retningslinjernes § 21 anføres det i notatet, at instituttet går ud fra, at det er forudsat, at den, der udelukkes fra dansk indfødsret i en nærmere angiven periode, får oplysning om, at udelukkelsen sker i medfør af § 21.

Jeg kan i det hele henvise til besvarelsen af spørgsmål nr. 324 stillet til justitsministeren den 14. oktober 2005, hvor ministeren anmodes om at kommentere instituttets notat af 10. oktober 2005. Jeg kan oplyse, at Integrationsministeriet har afgivet bidrag til besvarelsen.

#### *De nye regler om selvforsørgelse (§ 23)*

Jeg kan oplyse, at regeringen finder, at kravet om, at ansøgeren kan klare sig selv og også herigennem har vist en vilje til at blive godt integreret i det danske samfund, er et rimeligt krav at stille over for ansøgere om indfødsret.

Forsørgelseskravet stilles over for alle ansøgere.

Jeg vil ikke afvise, at kravet om selvforsørgelse kan udskyde tidspunktet for, hvornår en ansøger kan meddeles indfødsret, men kravet udelukker som sådan ikke bestemte grupper af ansøgere.

Eksempelvis vil personer, der modtager statens uddannelsesstøtte, førtidspension, folkepension eller forsørges af ægtefællen, opfylde forsørgelseskravet. Hjælp i form af enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse, der ikke er direkte relateret til forsørgelse, vil heller ikke være til hinder for en opfyldelse af forsørgelseskravet.

Det fremgår af instituttets notat, at mange udlændinge vil være ude af stand til at opfylde forsørgelseskravet under hensyn til, at der er mange, herunder ydre, barrierer for udlændinges beskæftigelsesmuligheder, og at forsørgelseskravet efter instituttets opfattelse – i stedet for at bidrage til den enkelte udlændings integration – fører til en oplevelse af yderligere marginalisering i og med, at de pågældende forbliver uden demokratisk, politisk indflydelse på den lovgivning, de er undergivet og ikke kan få sikkerhed for at høre til her i landet.

Jeg vil gerne understrege, at erhvervelse af dansk indfødsret efter regeringens opfattelse ikke er et led i udlændinges integration.

Erhvervelsen af indfødsret forudsætter, at ansøgeren allerede er integreret i det danske samfund, herunder at ansøgeren kan tale, læse og forstå dansk, tager del i den demokratiske proces gennem deltagelse i kommunalvalg, foreningslivet, skolebestyrelser m.m. og i det hele taget kan begå sig i det danske samfund.

Det anføres endvidere i instituttets notat, at der under alle omstændigheder kan rejses et spørgsmål om eventuel dispensation fra forsørgelseskravet. Instituttet henviser i den forbindelse til en rapport udarbejdet af Europarådet i 2002 om Conditions for the Acquisition and Loss of Nationality.

Jeg vil i den forbindelse pege på, at ansøgerens helbredstilstand kan være en af forklaringerne på, at den pågældende ansøger efter mange års ophold her i landet (9 års ophold for indvandrere og 8 år for flygtninge og statsløse) endnu ikke er i arbejde og dermed heller ikke er i stand til at forsørge sig selv.

I tilfælde, hvor ansøgeren lider af en fysisk eller psykisk sygdom af tilstrækkelig alvorlig karakter til, at ansøgningen vil kunne forelægges Indfødsretsudvalget med henblik på dispensation fra kravet om dansk kundskaber, vil udvalget i forbindelse med forelæggelsen endvidere kunne blive bedt om at tage stilling til, om der i givet fald vil kunne dispenseres fra forsørgelseskravet.

Jeg kan dog oplyse, at ansøgere, der lider af en så alvorlig sygdom, at de ikke vil være i stand til at klare sig på arbejdsmarkedet, ofte vil modtage førtidspension, og at sådanne ansøgere ikke – på grund af forsørgelseskravet – vil være afskåret fra at kunne opnå indfødsret, idet forsørgelseskravet da anses for opfyldt.

*De skærpede krav til dansk kundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie, en indskrænkning af dispensationsmuligheden samt indførelsen af en særlig indfødsretsprøve (§ 24)*

Som ovenfor anført er kompetencen til at beslutte, hvem der kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, tillagt Folketinget. Det betyder, at en dispensationsbestemmelse som den, der fremgik af de tidligere gældende retningslinjer, var åben for fortolkning af det til enhver tid værende flertal af Indfødsretsudvalget. Som en naturlig følge heraf har praksis afspejlet denne fortolkning.

Jeg kan oplyse, at Indfødsretsudvalgets praksis inden for det seneste år – forud for indgåelsen af den nye indfødsrets aftale – har vist, at der kun i helt særlige tilfælde blev meddelt dispensation fra kravet om dansk kundskaber til ansøgere med PTSD. Der blev således alene meddelt dispensation i tilfælde, hvor ansøgeren – udover PTSD – havde dokumenteret at lide af en fysisk eller psykisk sygdom af en så alvorlig karakter, at denne sygdom i sig selv kunne danne baggrund for en dispensation fra danskkravet.

Det har under forhandlingerne om den nye aftale derfor været afgørende, at de nye retningslinjer kom til at give et retvisende billede af den gældende praksis. Dette har været vigtigt for at sikre, at ansøgere ikke gives forhåbninger om en ikke eksisterende mulighed for dispensation.

Et krav om dansk kundskaber er en af de afgørende betingelser for meddelelse af indfødsret, og som stilles over for alle ansøgere. Kun i helt særlige tilfælde, hvor der er tale om en fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter, forelægges det derfor Indfødsretsudvalget, om der kan dispenseres fra kravet.

Der vil være mange andre ansøgere, som på samme måde som de PTSD-ramte vil være udelukket fra at få deres ansøgning forelagt Indfødsretsudvalget med henblik på afgørelse

om dispensation fra kravet om dansk kundskaber, fordi de ikke lider af en fysisk eller psykisk sygdom af tilstrækkelig alvorlig karakter.

At PTSD ikke er nævnt som eksempel på, hvad man skal forstå ved alvorlig sygdom, er ikke det samme som at sige, at en bestemt gruppe ansøgere er udelukket fra at få dansk indfødsret.

Det afgørende er, at Folketinget fastsætter de krav, som det må være rimeligt at stille over for ansøgere om dansk indfødsret, og som er i overensstemmelse med vores internationale forpligtelser på menneskerettighedsområdet.

At ansøgere om indfødsret kan begå sig i det danske samfund, herunder at kunne tale, læse og forstå dansk, må være et rimeligt krav at stille.

Kravet om, at ansøgere skal dokumentere dansk kundskaber, skal være opfyldt, og det er et krav, som gælder alle ansøgere. Kravet gælder dermed også for ansøgere, uanset at de er svært traumatiserede flygtninge med kronisk PTSD.

Ministeriet er dog samtidig meget opmærksom på, at traumatiserede flygtninge kan have behov for særlig hjælp for at kunne gennemføre deres danskuddannelse. Danskuddannelserne skal derfor tilpasses den enkeltes forudsætninger, og ministeriet har løbende iværksat en række initiativer, som har til formål at styrke de traumatiserede flygtnings deltagelse i danskuddannelserne.

Der vil ganske givet være udlændinge, herunder traumatiserede flygtninge med diagnosen PTSD, som vil have vanskeligt ved at opfylde de stillede danskkrav.

Men jeg mener ikke, at der er tale om nogen form for forskelsbehandling eller diskrimination over for ansøgere med PTSD, idet der som anført vil være mange andre ansøgere, som tilsvarende vil være udelukket fra at få deres ansøgning forelagt Indfødsretsudvalget, fordi de ikke lider af en fysisk eller psykisk sygdom af tilstrækkelig alvorlig karakter.

På baggrund af et foretræde for Indfødsretsudvalget den 3. november 2005 har Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre (RCT) i en henvendelse til udvalget foreslået, at der fastsættes nogle kriterier, der kan bistå udvalget i dets vurdering af, om en ansøgning om dispensation fra danskkravet skal imødekommes. RCT har særligt henvist til, at der bør være mulighed for at dispensere fra kravet om dansk kundskaber for svært traumatiserede torturofre, som har fået stillet diagnosen PTSD.

RCT oplyser i henvendelsen, at RCT i perioden fra marts til november 2005 alene har indgivet to ansøgninger om dispensation ud af en klientpopulation på i alt ca. 60 torturofre.

Dette viser, at det alene er en forsvindende lille del af de hårdest ramte torturofre, som efter RCT's vurdering ikke vil kunne lære dansk. RCT påpeger, at det kun er denne lille gruppe af kronisk syge mennesker, som efter RCT's opfattelse bør gives dispensation fra danskkravet.

Henvendelsen fra RCT får mig til igen at understrege, at ansøgere med PTSD alene er udelukket fra at få deres ansøgning om indfødsret forelagt Indfødsretsudvalget med henblik på, om der kan dispenseres fra kravet om danskundskaber, i de tilfælde, hvor ansøgeren ikke i kombination med PTSD har dokumenteret at lide af en fysisk eller psykisk af meget alvorlig karakter.

Jeg kan som eksempel nævne, at en ansøger, der har PTSD, og som i tilknytning hertil lider af f.eks. en psykose eller en svær depression – hvilket ofte vil være tilfældet for svært traumatiserede torturofre, som har fået stillet diagnosen PTSD – vil få sin ansøgning forelagt for Indfødsretsudvalget med henblik på eventuel dispensation.

I tilfælde, hvor ansøgeren lider af en fysisk eller psykisk sygdom af tilstrækkelig alvorlig karakter til, at ansøgningen vil kunne forelægges Indfødsretsudvalget med henblik på dispensation fra kravet om danskundskaber, vil udvalget i forbindelse med forelæggelsen endvidere blive bedt om at tage stilling til, om der i givet fald vil kunne dispenseres fra kravet om, at ansøgeren skal bestå indfødsretsprøven.

Der henvises i notatet blandt andet til, at udelukkelse af en ansøgergruppe med en bestemt psykisk lidelse (PTSD) fra muligheden for at søge dispensation fra sprogkravet på linje med andre ansøgergrupper, hvis der ikke gives en saglig begrundelse herfor, er diskrimination på grundlag af en lægelig diagnose. Det fremgår endvidere, at dette strider mod diskriminationsforbudet i artikel 26 i FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder (CCPR), og at det forekommer vilkårligt og dermed strider mod grundlæggende principper i EKS, ligesom det efter omstændighederne kan stride mod artikel 8 (eventuelt, jf. artikel 14) i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK).

Jeg vil gerne understrege, at det alene har været en politisk beslutning, at ansøgere, der ikke udover PTSD lider af en fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter, ikke kan få dispensation fra danskkravet, idet noten som ovenfor anført er indføjlet for at bringe retningslinjerne i overensstemmelse med praksis.

Der er ingen internationale forpligtelser, der hindrer et land i inden for visse rammer at beslutte, hvilke betingelser man vil stille for at tildele udlændinge sit statsborgerskab, og et krav om, at man for at kunne opnå indfødsret skal kunne tale og forstå dansk på et vist niveau, er ikke konventionsstridigt.

FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder (CCPR) indeholder ikke bestemmelser, som direkte vedrører spørgsmål om statsborgerret, men indeholder i artikel 26 et generelt forbud mod forskelsbehandling i lovgivningen. Artikel 26 vil således, selv om CCPR ikke indeholder en ret til statsborgerskab, finde anvendelse i forhold til statsborgerskabsområdet. Artikel 26 garanterer lighed for loven i forhold til håndhævelsen af loven, det vil sige en pligt for administrative myndigheder og domstole til at anvende loven på en måde, der ikke er vilkårlig eller diskriminerende. Den finder således ikke anvendelse i forhold til lovgivers vedtagelse af bestemmelser i en lov, hvorfor bestemmelsen ikke er relevant i forhold til Folketinget, når de vedtager love om tildeling af statsborgerskab til udlændinge.

Endvidere rejser notatet spørgsmålet om overensstemmelsen mellem udelukkelsen af ansøgere med PTSD fra retten til at søge om dispensation fra kravet om danskundskaber og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 (om retten til et privat- og familieliv) sammenholdt med artikel 14 (om nydelse af konventionens rettigheder uden diskriminerende forskelsbehandling).

EMRK indeholder – udover et forbud mod udvisning af egne statsborgere – ikke bestemmelser, der direkte vedrører spørgsmål om statsborgerret. Derimod fremgår det af punkt 16 i den forklarende rapport til EKS, som er den første generelle konvention på statsborgerretsområdet, at de kontraherende stater anerkender, at visse bestemmelser *kan* finde anvendelse også i spørgsmål vedrørende statsborgerret, selvom EMRK og dertil hørende protokoller ikke direkte vedrører spørgsmål herom.

De vigtigste af disse bestemmelser er artiklerne 3 (forbud mod tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf), 6 (retten til retfærdig og offentlig rettergang), 8 (retten til familieliv) og 14 (ikke-diskrimination) i EMRK samt artikel 4 i 4. Tillægsprotokol (forbud mod kollektiv udvisning af udlændinge).

Ifølge punkt 39 og 43 i den forklarende rapport er nogle af de i artikel 14 nævnte grunde til diskrimination, herunder sprog, politisk eller anden overbevisning, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold og fødsel, vurderet til ikke at føre til diskrimination på statsborgerretsområdet. Det fremgår videre, at eftersom EMRK ikke tilsigter at finde anvendelse på statsborgerretsområdet, findes opregningen i artikel 14 alene hensigtsmæssig i forhold til de friheder og rettigheder, som omfattes af EMRK.

Herudover fremgår det af punkt 40 og 41, at det ligger i sagens natur for lovgivning vedrørende tildeling og konstatering af statsborgerskab, at der må fastlægges særlige kriterier herfor, som i visse tilfælde kan medføre forskelsbehandling på statsborgerretsområdet, og at de kontraherende stater eksempelvis kan indføre lempeligere regler over for visse nationaliteter, hvilket anses for værende forskelsbehandling på baggrund af nationalitet og ikke diskrimination som følge af national oprindelse.

Bestemmelsen i artikel 14 er således ikke et selvstændigt forbud mod diskrimination, men er accessorisk knyttet til de i EMRK beskyttede rettigheder og friheder.

Endvidere henvises der i instituttets notat til, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol flere gange har udtalt, at den ikke kan udelukke, at vilkårlig nægtelse af statsborgerskab under visse omstændigheder kan rejse spørgsmål om artikel 8 på grund af den betydning en sådan nægtelse kan have for en persons privat- og familieliv.

Jeg må her understrege, at en person, der får afslag på indfødsret, hverken mister sit opholdsgrundlag eller sin mulighed for at oppebære sociale ydelser. Et afslag vil heller ikke på anden måde kunne ændre i udlændingens retsstilling i Danmark. Efter min opfattelse kan et sådant afslag derfor ikke siges at have "tilstrækkeligt alvorlige" konsekvenser for den pågældende til, at det rejser spørgsmål i forhold til artikel 8 i EMRK.

Som eksempel kan jeg nævne, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (Domstolen) i sagen Karassev og familie mod Finland (admissibilitets-afgørelse af 12. januar 1999) har taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt artikel 8 i EMRK, hvorefter enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance, indebærer en ret til at opnå statsborgerskab.

Sagen drejede sig blandt andet om, hvorvidt finske myndigheders afslag på at give en statsløs person født i Finland af forældre, der var statsborgere i det tidligere Sovjetunionen, finsk statsborgerskab, måtte anses for at udgøre en krænkelse af EMRK artikel 8. Domstolen bemærkede i afgørelsen, at "retten til at opnå en bestemt nationalitet ikke er sikret ved EMRK eller dens protokoller". I afgørelsen anføres dog videre, at "selv om en ret til statsborgerskab ikke som sådan er sikret ved EMRK eller dens protokoller, udelukker Domstolen ikke, at et vilkårligt afslag på statsborgerskab under visse omstændigheder vil kunne rejse spørgsmål i forhold til artikel 8 i EMRK på grund af et sådant afslags indvirkning på den pågældendes privatliv."

I den konkrete sag var det imidlertid Domstolens vurdering, at de finske myndigheders afgørelse om ikke at meddele den pågældende statsborgerskab ikke var vilkårlig på en sådan måde, at det kunne rejse spørgsmål i forhold til artikel 8 i EMRK. For så vidt angik konsekvenserne af de finske myndigheders afslag på at give klager statsborgerskab, bemærkede Domstolen, at klager ikke var truet af udvisning fra Finland, hverken alene eller sammen med sine forældre. Domstolen bemærkede endvidere, at klagers forældre havde opholdstilladelse og pas, og at lignende dokumenter ville kunne udstedes til klager på forældrenes anmodning. Herudover bemærkede Domstolen, at klager modtog sociale ydelser, idet han var omfattet af den kommunale pasningsordning og modtog børnepenge, ligesom hans moder modtog arbejdsløshedsunderstøttelse, der blandt andet var blevet fastsat under hensyntagen til klager. På den baggrund konkluderede Domstolen, at "selv om klager ikke modtog disse ydelser fra begyndelsen, finder Domstolen ikke, at konsekvenserne af afslaget på at anerkende klager som finsk statsborger, hverken alene eller sammenholdt med selve afslaget, kan anses for "tilstrækkeligt alvorlige" ("sufficiently serious") til at rejse spørgsmål i forhold til artikel 8 i konventionen".

#### *Instituttets samlede vurdering og anbefalinger*

Instituttet anbefaler i notatet, at kravene til naturalisation revurderes med henblik på en større fleksibilitet over for ansøgenes behov – også selv om det er tvivlsomt, hvorvidt strammingerne som sådan er konventionsstridige.

Instituttet henviser i den forbindelse til, at der i forhold til flygtninge og statsløse personer er særlige regler, der skal tages i betragtning. Der henvises blandt andet til Flygtningekonventionens artikel 34, hvorefter de kontraherende stater så vidt muligt skal lette flygtningsoptagelse i samfundet og naturalisation. Tilsvarende fremgår af artikel 32 i Konventionen om Statsløse Personers Retsstilling for så vidt angår statsløse personer.

Endelig fremgår det, at instituttet finder det nødvendigt at foretage følgende:



- A. Ophæve undtagelsen om, at personer med PTSD ikke kan få dispensation fra sprogkravet m.v.
- B. Indføre en bestemmelse om, at unge, som er født og opvokset i Danmark uden noget statsborgerskab, har krav på at få dansk indfødsret (i hvert fald hvis de søger efter deres 18. år og inden deres 21. år og ikke er fundet skyldige i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er blevet idømt fængselsstraf på fem år eller derover for en strafbar handling).
- C. Indføre regler om, at unge, som enten er født her i landet eller er kommet hertil som børn uden eller med et andet statsborgerskab end dansk, kan erhverve indfødsret på lempede vilkår.

Ad A. Som anført ovenfor vil ansøgere med PTSD kunne få deres ansøgning forelagt for Indfødsretsudvalget, hvis de i kombination med PTSD lider af en fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter. Jeg kan derfor i det hele afvise, at der er tale om en diskriminerende bestemmelse.

Ad B. Ved ændringen af indfødsretsloven i 2004 blev muligheden efter den dagældende bestemmelse i § 3 for at erhverve dansk indfødsret ved erklæring begrænset til statsborgere i de andre nordiske lande.

Baggrunden for forslaget om at begrænse erklæringsmuligheden var udviklingen i Danmarks befolkningssammensætning, som efter regeringens og Dansk Folkepartis opfattelse havde medført, at der ikke længere var den fornødne sikkerhed for, at personer, som var omfattet af den dagældende § 3, altid ville være integreret på det niveau, som må være en forudsætning for at opnå indfødsret.

Bestemmelsen tog blandt andet sigte på at opfylde Danmarks forpligtelser efter FN-konventionen af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed. Begrænsningen af bestemmelsen til alene at omfatte nordiske statsborgere indebærer, at Danmarks forpligtelser efter konventionen skal opfyldes på anden måde. Ministeriet vil derfor i praksis – efter forudgående orientering af Indfødsretsudvalget – optage personer omfattet af konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når betingelserne i konventionen er opfyldt.

Det er instituttets opfattelse, at en effektiv gennemførelse af konventionens forpligtelser kræver, at de pågældendes ret til at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse kommer eksplicit til udtryk i lovgivningen.

Det fremgår ikke af konventionen, at dennes bestemmelser skal udmøntes ved en udtrykkelig bestemmelse i lovgivningen. Den nugældende mulighed for erhvervelse af dansk indfødsret efter forudgående orientering af Indfødsretsudvalget, når konventionens betingelser er opfyldt, findes derfor at være fuldt ud tilstrækkelig.

Ad C. Efter EKS skal der gives en lettere adgang til erhvervelse af indfødsret til personer født i Danmark eller med ophold af en vis varighed inden det fyldte 18. år. Der stilles ikke i konventionen udtrykkelige krav om, hvorledes denne lettere adgang skal udmøntes i praksis, og den kan således tilvejebringes både gennem lempede procedurer eller gennem lempede materielle betingelser. Erklæringsmuligheden i den dagældende § 3 var udtryk for en lettere adgang til at erhverve dansk indfødsret. Det har derfor heller ikke i relation til EKS været et problem, at erklæringsmuligheden blev begrænset til nordiske statsborgere.

Ministeriet har med henblik på at opfylde sine forpligtelser efter EKS fastsat lempeligere betingelser for erhvervelse af dansk indfødsret ved naturalisation. Dette gælder blandt andet retningslinjernes § 17, hvorefter børn, der er født statsløse i Danmark, optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis de har bopæl her i landet. Endvidere kan personer, der er indrejst i Danmark inden det fyldte 15. år, optages på et lovforslag, når de er fyldt 18 år, jf. retningslinjernes § 10. Efter § 13, jf. retningslinjernes bilag 1, kan personer, som er født her i landet, og som har fået dansk indfødsret ved fødslen, men som senere har mistet denne, optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse efter 1 års uafbrudt ophold her i landet, hvis den pågældende har haft ophold her i landet indtil det fyldte 12. år, og hvis begge forældre var danske statsborgere ved den pågældendes fødsel, eller den pågældende indtil sit fyldte 18. år var vokset op hos den ene af forældrene, der altid har været dansk statsborger. Endelig kan børn efter retningslinjernes § 18 optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse som hovedpersoner, hvis de ikke har mulighed for at blive optaget på et lovforslag som biperson til én af forældrene.

Instituttet bemærker afslutningsvis, at det i aftalens indledende afsnit er anført, at det er aftalt at iværksætte en udredning af rækkevidden af 1961-konventionen om begrænsning af statsløshed, men henstiller samtidig, at udredningsarbejdet udvides til at omfatte indfødsretslovgivningen som sådan. Instituttet henviser i den forbindelse til, at behovet for at lade naturalisationsreglerne indgå i et lovforberedende udvalgs arbejde er blevet mere påtrængende, efter at indfødsretslovens bestemmelse om, at udlændinge kunne få indfødsret ved afgivelse af erklæring, blev ophævet ved lovændringen i 2004.

Som anført indledningsvist er kompetencen til at beslutte, hvem der kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, tillagt Folketinget, jf. grundlovens § 44, hvorefter ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov. Det er derfor det til enhver tid siddende Folketing, der bestemmer, hvilke betingelser ansøgere om dansk indfødsret skal opfylde, for at indfødsret kan meddeles. En ændring af procedurerne i forbindelse med indgåelse af nye retningslinjer for naturalisation vil således kræve en ændring af grundloven.

Med venlig hilsen

Rikke Hvilshøj